

- پنج‌شنبه ۲ شهریور ۱۴۰۲**
- سال سیزدهم - شماره ۲۶۵۰**

سپهرغرب، گروه فرهنگی –
ماهره ترابی مهوش؛
به گفته کارگردان همدانی تئاتر کودک و نوجوان، مانایی تئاتر کودک و نوجوان در همدان نیازمند حمایت و تلاش مدیریت ارشد استانی است، گفت؛ تلاش و جنگندگی یک‌تنه مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کافی نیست.

به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران هرگونه سرمایه‌گذاری مادی و معنوی و برنامه‌ریزی عمیق و درازمدت جهت رشد و اعتلای جامعه، می‌بایست با کودکان آغاز شود زیرا آن‌ها وارث و انتقال‌دهندگان ارزش‌ها و تمدن جوامع به آینده‌اند؛ بنابراین هرقدردان کودکان به لحاظ رشد ذهنی و ادراک معنوی غنی و پربار شوند در حقیقت هویت، ارزش‌ها و باورهای یک جامعه پربار می‌شود.

این در حالی است که چندین دهه از شکل‌گیری تئاتر کودک و نوجوان در ایران می‌گذرد اما متأسفانه این جریان نمایشی آنگونه که باید علیرغم برگزاری جشنواره مرتبط با این حوزه و فعالیت گروه‌های نمایشی مختلف در سراسر کشور طی سال‌های اخیر از جایگاه واقعی و درخور شائی برخوردار نیست.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا از زوایای مختلف به این امر پرداخته و در صورت امکان راهکاری برای توجه و عنایت هرچه بیشتر به این مقوله بسیار مهم ارائه کنیم پس گفت‌وگویی را با دارنده نشان درجه دو هنری در رشته نمایش ترتیب دادیم که در ادامه می‌خوانید.

بهرام دوست‌قرین با بیان اینکه فعالیت جدی هنری را سال ۱۳۶۵، با ورود به انجمن سینمای جوان درست وقتی ۱۳ سالم بود آغاز کردم، گفت؛ اما به دلیل آنکه سنم زیر ۱۵ سال بود مدرک را تحویلیم ندادند.

وی ادامه داد: جالب‌تر اینکه با گروهی از دوستانم که در آن دوره شرکت کرده بودیم، سال ۱۳۶۷ در دوره کلاس نمایش عروسکی که توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در آن مقطع زمانی برگزاری شد نیز حضور یافته و با تشکیل گروه «چی‌چی بی‌چی» و بازی در چندین سریال عروسکی و چندین نمایش عروسکی و حضور در جشنواره‌ها و رویدادها این راه را ادامه دادم.

وی با بیان اینکه طی این سال‌ها از کلاس و یا آموزش خاصی بهره نبرده‌ام بلکه بر اساس ظرفیت هنر تئاتر کودک و نوجوان در همدان، گذرانده دوره نمایش عروسکی، مطالعه کتاب‌های مرتبط و حضور در جشنواره‌ها کارم در تئاتر کودک و نوجوان بنا به جذابیت موجود

در این بخش دنبال کردم. اظهار کرد: نخستین نمایشی که در مقام کارگردان روی صحنه بردم «ادیو سیاه» نوشته عباس دوست‌قرین بود که در سال ۱۳۶۹ در تالار فجر همدان اجرا شد. این هنرمند تئاتر همدانی با اشاره به دریافت لوح سپاس یونسف در سال ۱۳۷۸ اذعان کرد: گرچه مرا بیشتر به‌عنوان کارگردان نمایش کودک قلمداد می‌کنند اما طی این سال‌ها بالغ بر ۴۰ نمایش برای بزرگسالان ساخته‌ام، پس از این وادی نیز دور نیستیم و در حال حاضر نیز به‌عنوان معاون هنری هلدینگ سپندار فعالیت دارم.

دوست‌قرین در پاسخ به این سؤال که مهم‌ترین قاعده‌ای که خود را ملزم به رعایت آن در کار برای کودک و نوجوان در عرصه نمایش می‌دانید چیست؟ اظهار کرد: تئاتر در تمام دنیا با هدف سرگرم کردن مردم ساخته می‌شود خواه این مخاطب کودک باشد یا بزرگسال؛ بنابراین اصل نخست سرگرمی است.

وی با بیان اینکه سرگرم‌کنندگی تئاتر یکی از مؤلفه‌های مهم در این رشته هنری است، تصریح کرد: درواقع نخستین گام در تئاتر کودک حتی پیش از این‌که به به آموزش او فکر کنیم سرگرم کردن اوست.

این کارگردان تئاتر ادامه داد: در گام بعد گنجاندن یک پیام آموزشی در تئاتر مورد نظر است که باید تنها یک پیام را ساده باشد زیرا کودک توان تحلیل بیش از یک پیام را ندارد، یعنی افزایش تعداد پیام‌های یک نمایش می‌تواند از جذابیت آن بکاهد به طوری که در حال حاضر یکی از معضلات کشور ما در عرصه تولید محتوا در رسانه ملی برای کودک و نوجوان، به همین موضوع بازمی‌گردد چراکه در یک نمایش چندین آموزش گنجانده می‌شود.

دوست‌قرین با تأکید بر اینکه طبق بررسی‌هایی که ما در مؤسسه سینتا داشتیم در پی همین موضوع (گنجاندن چندین پیام آموزشی در یک کارتون چند دقیقه‌ای و یا یک نمایش چند دقیقه‌ای) مشخص شده بیش از ۹۰ درصد کودکان ما علاقه‌ای به پیگیری برنامه‌های کودک از طریق تلویزیون داخلی را ندارند، ابراز کرد: این رویکرد منجر به خسته‌کننده بودن کارهای کودک و افت آن‌ها شده است.

وی با بیان اینکه تعدد پیام، جذابیت کار کودک را پایین می‌آورد، اظهار کرد: بازهم تکرار می‌کنم نخستین کار در حوزه برنامه‌سازی برای کودک، توجه به اصل سرگرمی است.

این کارگردان تئاتر در واکنش به اینکه نظراتان در خصوص وضعیت نمایش در استان چیست؟

فرهنگی

مانایی جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان در همدان نیازمند تلاش مدیریت ارشد استان

جشنواره سال گذشته در حد دانش‌آموزی برگزار شد

بیان کرد: بر کرسی پوشیده نیست که وضعیت تئاتر طی سال‌های اخیر مخصوصاً در شهر همدان خوب نیست. این موضوع دلایل متعددی دارد و بارها پیشنهاد داده‌ام که اتاق فکری تشکیل شود. دوست‌قرین افزود: وضعیت برگزاری جشنواره‌ها، شکل حضور گروه‌های نمایشی در آن‌ها و جوایز و آمارهای خروجی از آن‌ها تأییدکننده صحبتم هستند این‌ در حالی است که بنده در خاطرم هست که در دوره‌ای جشنواره تئاتر فجر در هفت روز با هفت کار برگزار می‌شد که در این بین یکی از کارها حتماً به شهر همدان اختصاص داشت.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر شاهدافت در هنر تئاتر استان هستیم، تشریح کرد: باید در آن اتاق فکر که پیشتر بر لزوم تشکیل آن تأکید کردم به این سؤال پاسخ داده شود که چرا همدان که زمانی قطب تئاتر کشور بود و درجشنواره‌ای یقیناً نامی از گروه‌های نمایشی استان به‌عنوان برگزیده مطرح، لزه بر تن گروه‌های دیگر حاضر در جشنواره می‌انداخت، دچار این حجم از اُفت شده است.

این هنرمند همدانی، افزود: البته باید به این نکته نیز توجه کرد که طی چند سال گذشته نباید از کرونا و پیامدهای آن غافل بود زیرا با محدودیت‌هایی که به‌دنبال داشت یقیناً در افزایش این آفت بی‌تأثیر نبوده اما بنده شخصاً انتظار بیشتری از تئاتر همدان دارم.

دوست‌قرین در واکنش به این سؤال که نظراتان درخصوص جشنواره تئاتر کودک و نوجوان چیست و چرا علیرغم اینکه همدان مهد برگزاری این جشنواره، با توجه به ظرفیت‌ها بی‌نظیری در این عرصه است همه‌ساله باید از این امر واهمه داشته باشد که نکند برگزاری این رویداد را از دست بدهد؟ اظهار کرد: بنده از نزدیک شاهد آن هستم که آقای ویژه؛ مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان؛ مدیری پرتلاش است و با تمام توان سعی دارد این جشنواره همچون سنوات قبل در همدان ماندگار باشد.

وی افزود: مسئله این است که او در این مسیر یک‌تنه می‌جنگد، برای مانایی یک رویداد لازم است همه مدیران و دست‌اندرکاران از مدیران ارشد استانی گرفته تا مدیران حوزه شهر و فضاسازی در این رویداد مشارکت داشته باشند که متأسفانه در همدان اینگونه نیست به طوری که سال گذشته مدیریت استان کمک شایانی به جشنواره نکرد و حتی استاندار در اختتامیه این رویداد بین‌المللی حاضر نشد؛ در حالی که در تمام دنیا وقتی یک شهر میزبانی یک رویداد را می‌پذیرد تمام هم و غم مدیران آن شهر برگزاری مناسب آن رویداد است

به طوری که همه کارها را در شهر تعطیل کرده و روی این موضوع متمرکز می‌شوند.

وی اذعان کرد: البته این موضوع در جشنواره فیلم کودک و جشنواره اصفهان نیز قابل مشاهده است به طوری که حتی در فضاسازی شهر به گونه‌ای عمل می‌شود که شهر رنگ و بوی جشنواره و یک رویداد بین‌المللی را می‌دهد؛ بنابراین اینکه این رفتار در تصمیم‌سازی متصددیان با این برداشت که همدان تمایلی به برگزار این رویداد ندارد، بی‌تأثیر نخواهد بود.

این دارنده نشان هنری در خصوص کیفیت جشنواره تئاتر کودک و نوجوان نیز، گفت: متأسفانه گرچه ممکن است دلایلی همچون بروز کرونا نیز بی‌تأثیر نبوده باشد اما طی سال‌های اخیر این جشنواره بین‌المللی به لحاظ کیفی مطلوبیتی نداشته است.

دوست‌قرین خاطرنشان کرد: تأسف‌بارتر اینکه حتی سال گذشته علیرغم به یدک کشیدن نام بین‌المللی، این جشنواره به معنای واقعی بین‌المللی نبود به طوری که تنها چند گروه نمایشی از کشورهای همسایه در این رویداد بین‌المللی حضور داشتند که در بین کشورهای مطرح در عرصه هنر نمایش ندارند.

وی با بیان اینکه در تمام دنیا شاخص برگزاری

در موبک‌ها داشت.

وی «خدمت مشترک با عراقی‌ها» را نکته مهم دیگر در برپایی آیین اربعین حسینی معنوی گفت؛ گفت: موبک‌ها نباید این گردهمایی برادران عراقی افزون بر جلوگیری از ایجاد فضای رقابتی منفی و مخرب، پیامدهای مثبت فرهنگی بسیاری دارد که یکی از آن‌ها بی‌اثر کردن تبلیغات مسموم بدخواهان دو ملت و دشمنان وحدت است. همچنین برپایی موبک مشترک به کاهش هزینه‌هایی مثل حمل و نقل، انبارداری، تأمین زمین و زیرساخت‌ها و… نیز کمک خواهد کرد. مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در ستاد توسعه و بازسازی عتبات «مردمی ماندن اربعین حسینی» را نکته بعدی در خصوص مراسم اربعین برشمرد و گفت: پیرو رهنمودهای رهبر معظم انقلاب و دستور اخیر رئیس جمهور به وزیر کشور مبنی بر محور بودن موبک‌ها در ارائه خدمات به زائران اربعین، حضور موبک‌های بزرگ وایسته به نهادهای بزرگ دولتی نباید به گونه‌ای باشد که این حرکت مردمی را تحت‌الشعاع قرار داده و عرصه را برای خدمت موبک‌های مردمی کوچک تنگ کند، طبق دستور رئیس جمهور؛ محور خدمت به زائران حسینی موبک‌های مردمی است، نهادهای دولتی راپررگ موبک‌های مردمی باشند. نهادهای دولتی صرفاً در موارد ضرورت به خدمت‌رسانی مستقیم به زائران بپردازند و خدمت‌رسانی با نام و تابلو دستگاه‌های دولتی ضرورتی ندارد.

حجت‌الاسلام نجبرمحمدی در آخرین توصیه به زائران اربعین گفت: بیشترین زائران غیر عراقی اربعین، هموطنان عزیز ایرانی هستند. حضور میلیونی زائران چه ایرانی و چه غیر ایرانی در ایام شلوغی مثل عرفه، عاشورا و اربعین لزوم توجه به ندر توسعه عتبات را به همه دوستداران اهل بیت علیهم‌السلام یادآوری می‌کند.

وی تصریح کرد: به لطف خداوند منان و عنایت ائمه اطهار و با همت مهندسان، کارگران و استادکاران ایرانی، کار توسعه حرم مطهر امام علی (ع) مزین بنام صحن و شبستان حضرت زهرا (س) در نجف اشرف به اتمام رسیده و زائران چندسالی است که در ایام اربعین در این صحن و شبستان بیوته می‌کنند. اکنون اجرای طرح بزرگ توسعه حرم امام حسین (ع) مزین بنام صحن و شبستان عقبه بنی هاشم حضرت زینب (س) نیز فرصت معنوی ارزشمندی است که به تعبیر شهید سلیمانی، در عمل کوثرانه و صدقه فوق‌العاده جاریه مشارکت کنیم.

جشنواره بین‌المللی این است که حداقل چند گروه مطرح از کشورهای صاحب سبک در آن حاضر باشند، گفت: مثلاً در تئاتر کودک و نوجوان در سطح بین‌الملل گروه‌های نمایشی از کشور ایتالیا و اسپانیا به‌عنوان برند مطرح هستند پس باید برگزارکنندگان رویداد از این گروه‌ها برای شرکت در جشنواره‌ای این چنینی دعوت کنند نه اینکه گروه‌های نمایشی از کشورهای در این جشنواره حضور پیدا کنند که اصلاً مشخص نیست تئاتر در آن‌ها وجود دارد یا خیر.

وی ادامه داد: علیرغم احترامی که برای دوستانم به‌عنوان برگزارکننده جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان طی چند دوره اخیر قائل هستم و منکر زحمانشان نیستم، باید بگویم جشنواره برگزار شده نه‌تنها بین‌المللی نبود بلکه در سطح دانش‌آموزی برگزار شد.

این دارنده نشان هنری با تأکید بر اینکه منشأ این ضعف به انتخاب دبیر جشنواره به چند دوره اخیر بازمی‌گردد گفت: وقتی دبیر برای برگزاری این جشنواره انتخاب می‌شود که بسیار ضعیف بوده و قدرت تصمیم‌گیری ندارند نمی‌توان انتظار داشت که کیفیت جشنواره بالا باشد زیرا این عزیزان حتی ارتباط مناسبی با هنرمندان داخلی ندارند چه برسد به هنرمندان و گروه‌های نمایشی

زوال خانه در سبک زندگی غربی

محدود کنند که این خود آسیبی بزرگ‌تر برای جامعه است.

در بسیاری از جوامع غربی، زنان به‌عنوان مادرهای کار آموزش دیده و مستقل در محیط کار مشغول به فعالیت هستند، اما همچنان مسئولیت‌های خانگی را برعهده دارند. این می‌تواند به غری، باعث تضعیف نقش و جایگاه معرض فشارهای عاطفی و روحی قرار دهد. همچنین، فشارهای جامعه‌ای نظیر نگرانی‌های مربوط به ظاهر بدن، تعادل کار و زندگی، نقش پدری و مادری، تعدد ازدواج و انتخاب شغل نیز بر زنان اثر گذاشته است.

۳- تأثیرات سبک زندگی غربی بر خانواده
نیز یعنی دیگر است. انتقال ساختار خانواده از سنتی به غربی، باعث تضعیف نقش و جایگاه والدین و ارتباطات خانوادگی عمیق‌تر شده است. به علاوه، استفاده گسترده از رسانه‌های اجتماعی و فناوری در فضای خانه نیز فرصت‌های بسیاری برای ایجاد دوباره با خانواده وجود دارد. این مساله ممکن است منجر به مشکلات ارتباطی، کاهش زمان کیفیت‌بخشی، یا حتی گاهی کنار گذاشتن ارتباطات خانوادگی شود.

در نتیجه، می‌توان گفت سبک زندگی از حالت سنتی به نوع غربی موجب تغییرات جدی در جوامع شده است. این تغییرات ممکن است باعث بهبود شرایط زندگی برخی افراد شود اما همچنین ممکن است نگرانی‌های مرتبط با کاهش ارتباط اجتماعی، افزایش استرس (فشار عصبی) و نابرابری جنسیتی را نیز به همراه داشته باشد. برای حل این تعارضات، نیاز به ارتقاء آگاهی‌های اجتماعی و فرهنگی در ساختار خانواده و جوامع وجود دارد تا تغییرات سازگارت و پایدارتی را در زندگی روزمره فراهم کند.

امروزه تغییر سبک زندگی اسلامی توسط غرب، به‌عنوان مهم‌ترین چالش در جامعه ایرانی مورد توجه واقع شده است و بازدارندگی از نفوذ سبک زندگی غربی و تأثیر آن بر زندگی تک‌تک افراد جامعه اسلامی، راه حل دفاعی در اندیشه خدای آیت‌الله خامنه‌ای (حفظه‌الله) است. مقام معظم رهبری می‌فرماید «(دنیای غرب به برکت دانش خود بود که توانست برای خود ثروت و نفوذ و قدرت ۴۰۰ ساله فراهم کند و با وجود تهن‌دستی در بنیان‌های اخلاقی و اعتقادی، با تحمیل سبک زندگی غربی به جوامع عقب مانده از کاروان علم، اختیار سیاست و اقتصاد آن‌ها را به دست گیرد)».

ویدئو علی‌میرزائی پژوهشگر حوزه خانواده و حقوق